

Notitie opschalen van SAF

26 oktober 2026

In de position paper hebben we antwoorden gegeven op de vragen van de vaste kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat. In deze notitie noemen we 10 aangrijpingspunten op voor politieke agenda.

1. Hogere mandaten voor SAF
Mandaten scheppen een meer voorspelbare markt voor de langetermijn investeringen dan via vraag in de vrijwillige markt. Mandaten scheppen een verplichting, daarin is de prijs van fossiel niet meer de benchmark. Wij denken dat hogere mandaten (linear) bijdragen aan het doel: het opschalen van SAF.
2. Sterk en ambitieus ETS
Afnemend plafond aan rechten zorgt voor een actief uitfaseringspad voor fossiele kerosine. We bouwen aan een nieuw kosteneffectief groen productiecluster in de context van het actief uitfaseren van fossiel. Dan is de prijs van fossiel niet langer de benchmark maar de kosteneffectiviteit die bereikt wordt in het groene productie ecosysteem. Het is daarom van belang dat Nederland blijft inzetten op een sterk en ambitieus ETS beleid in Europa.
3. Sterk en ambitieus CO2 performance standard
De opschaling van SAF is ook sterk verbonden aan het uitfaseren van verbrandingsmotoren in de wegsector. Daar ligt de grootste volumevraag. Door het uitfaseren van de verbandingsmotor kunnen de productieclusters aldaar, met de nodige aanpassingen, worden aangewend voor het opschalen van de SAF productie.
4. RED 4 implementatie
Prijssignaal voor hernieuwbare brandstoffen verzwakt. Dat heeft effect op de prijs van SAF. Naarmate de productiekosten verspreid kunnen worden over meerdere vraagmarkten (ook de vraag van de wegsector) kan de prijs van SAF omlaag. Deze integrale kijk op grondstoffen, productietechnologie en innovatie zou moeten worden meegewogen in het vormgeven en implementeren van het vervolg op de Renewable Energie Directive.
5. CORSIA
International domein heeft carbon tax nodig, niet carbon credits. Voor het opschalen van SAF is het dus belangrijk dat we, buiten RefuelEU Aviation en de mandaten in individuele landen, ook in mondiaal verband aan de juiste knoppen draaien.
6. Onderzoek aansturing groengas of syngasproductie omwille van het creëren van biogene CO2-puntbronnen. Biogas kan daarin misschien wel gezien worden als het bijproduct en digestaat en bioslurry als gewenste hoofdproducten. Zeker voor het perspectief dat we in het eindbeeld een grote rol zien voor e-SAF.
7. Onderzoek ook de rol van invullen vraag opslag met bio/emethaan.
8. Onderzoek mogelijkheden om via grondstoffenkant opties voorbestaande HEFA-capaciteit mogelijk te maken en te versnellen. Begin in NL en schaal het op naar de EU.
9. RFNBO-regels staan in de weg voor integratie e-fuels in de ontwikkeling van een kostenefficiënt energiesysteem.
10. Ecosysteemontwikkeling. Zie ook sustainable industry lab (aanbeveling laatste rapport, rekenkamer). Betrek ook COVA. EBN. Specifiek voor het SAF-fonds is

dit een uitgelezen kans om vanuit een integraal perspectief aan ecosystemen van de toekomst te bouwen. Zo valt ook te denken aan maatregelen voor chemie wat ook de productie en opschaling van SAF ten goede komt. Zie annex voor een opsomming van concrete maatregelen voor chemie.

Annex maatregelen chemie

1. Risico's van investeringen afdekken
 - a. Een FOAK-garantie- of co-investeringsfaciliteit (bijvoorbeeld via Invest-NL/NIA). Daarin dekt de overheid het technologie- en opschalingsrisico van de eerste installatie af, zodat private financiers kunnen instappen.
 - b. Instrumenten zoals NII, DEI CE, NIKI, VEKI, SDE++ en DEI+ stapelbaar maken en op elkaar laten aansluiten, in plaats van dat projecten tussen regelingen in vallen.
 - c. Langjarige afnamezekerheid (contracts for difference of offtake-garanties) voor duurzame koolstof.
2. Nieuwe ketens vormen
 - a. Ketenregie per cluster, met de overheid als aanjager: koppel aanbieders van rest- en biostromen, conversietechnologie en chemische afnemers in concrete consortia.
 - b. Erken thermochemische routes (torrefactie, vergassing naar syngas/methanol) expliciet als schakel naar chemische bouwstenen. Belangrijk: dit is geen CCU en valt dus gewoon binnen de scope biobased/secundair. Het zou zonde zijn als dit bij de uitsluiting van CCU tussen wal en schip raakt.
3. Vraag stimuleren
 - a. Een bijmengverplichting voor biograndstoffen in materialen, in lijn met de Actieagenda Biograndstoffen (merit order: materialen en chemie vóór energie; richting 15% in 2030).
 - b. Rijksinkoop als launching customer, met minimale aandelen duurzame koolstof in uitvragen.
 - c. Brand-owners en retailers committeren via sectorconvenanten, gekoppeld aan PPWR en ESPR.
4. Maatschappelijk debat en jongeren
 - a. Suggestie: een jonge onderzoeker of student via het Lectorenplatform Biobased Economy of een hogeschool, of een vertegenwoordiger van de Jonge Klimaatbeweging. Desgewenst zoeken we binnen het PBE-netwerk ook een young professional die in de praktijk aan biobased ketens werkt.
 - b. Inhoudelijk haakje: banen en vakmanschap in de regio. Biobased chemie biedt perspectief voor techniek- en mbo-talent, met name in het landelijk gebied.
5. Biograndstofleveranciers betrekken
 - a. Landbouw, bosbouw en afvalsector vroeg in ketens betrekken, met langjarige contracten en eerlijke waardeverdeling.
 - b. Inzetten op voorbewerking en verdichting dicht bij de bron (zoals torrefactie). Zo worden verspreide biostromen verhandelbaar, opslagbaar en transporteerbaar.
 - c. Een realistisch beeld van het binnenlandse en Europese aanbod. Hier is recent goed werk over gedaan (onder meer WUR over Europese bosbiomassa).
6. Certificering en keurmerken
 - a. Massabalans-rekenregels die biogene koolstof volwaardig meetellen, ook bij co-processing in bestaande installaties.
 - b. Erkenning van biobased content in EU-normen (PPWR, ESPR), in productpaspoorten en in bestaande keurmerken, zodat het niet alleen om recycalaat draait.
7. Level playing field en true pricing
 - a. Beprijzing van fossiele koolstof aan de inputkant, niet alleen van emissies. Zo krijgt de scope 3-winst van duurzame koolstof waarde.
 - b. Biogene koolstof een consistente plek geven in ETS en CBAM.

8. Financiering van demo tot implementatie
 - a. Een doorlopende financieringslijn van TRL 6 tot 9, zodat er geen 'valley of death' ontstaat tussen demo- en FOAK-fase.
 - b. Blended finance met gerichte rollen voor overheid (risicodekking), financiële sector (schuld) en bedrijfsleven (equity en afname).
9. Laat duurzame koolstof niet concurreren met energietoepassingen via ongecoördineerde subsidies. Zorg voor afstemming tussen SDE++, de bijmengverplichting groen gas en de nieuwe chemie-instrumenten.

